

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdi-Vásárhely, 1901. szeptember 5.

Csütörtök.

XX. évfolyam. 70. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyesszám ára 10 fillér.

A lap szelle mi részét illető közlemények. Vajna
Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési
pénzek ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába kü-
lendők.

Hirdetmények díja:

4 hasábas petisorsért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetmények g nyiltterek díja előre fizetendő.

A választások.

Minden valószínűség szerint az országgyűlést szeptember 9-én fel fogják oszlatni és az új választásokat szeptember utolsó napjain és október első hetében meg fogják tartani.

Ezt a hírt a kormány részéről nem czáfolták meg határozottan, míg ellenben minden más ténykörülmény ezen hír való-sága mellett bizonyít. De nem is tartanók helyesnek az országgyűlés további együtt tartását. Ennek nem is sok értelme volna. Különben emlékezhetünk reá, hogy Széll Kálmán miniszterelnök maga is kijelentette, miként az országgyűlés most szeptemberben csak rövid néhány ülésre jön össze.

Már hónapok óta folyik a pártoskodás a kerületekben. Az izgalom napról-napra fokozódik. A képviselőház nyugodt üléseket nem tarthat. Lehetetlenség ilyen körülmények között alaposan és sikeresen dolgozni. Arról szó sem lehet, hogy ezzel a haldokló országgyűléssel letárgyalják a jövő évi költségvetést. Miért is sokkal célszerűbb mielőbb feloszlítani ezt a Házat és az összes munkát a jövő országgyűlésre áthárítani.

A választásokra való készülődés csakis az izgalmat fokozza, ha messze vagyunk még a választás napjától. Nem kell megengedni azt, hogy Magyarország közléte hónapokon keresztül fel legyen dülva a korteskedések által. Ezzel sem a tiszta választást nem mozdítjuk elő, sem pedig az alkotmányos követelményeknek meg nem felelünk. Az alkotmányos élet tisztaságát inkább az öntudat nyugodtságában, mintsem a féktelen izgatásokban kell keresnünk. Miért is épen elég a törvény által kijelölt busz nap a választások megejtésére. Ennyi idő, körülbelül három hét nagyon is elégséges a választási elő-készületekre. Főlöskéges tovább is izgatóságban tartani a kedélyeket.

Nagyon helyesen intézkedtek, hogy a nyári szünet alatt a választási mozgalmak szintén szüneteljenek. Okos dolog volt, hogy a képviselőházat szeptember elejére még összehívták. Ismételjük, hogy kezdetben is úgy fogták fel a dolgot, hogy az a szeptemberi ülészak nagyon rövid legyen.

Most pedig, amint az események alakulnak, sokkal helyesebbnek tartjuk, hogy a Házat azonnal feloszlassák. Nincs szükség a hazabeszélésekre. Nincs szükség azokra a mesterségesen támasztott vádaskodásra, amelyekkel az őszi ülészakot kitölteni akarták. A szünet alatt tett aknáknak felrobbantására nem ma-

rad már idő. Az erőszakkal félhurezolt országos botrányok befagynak. Azokból nem lehet tőkét kovácsolni, sem pedig a hazabeszélések nem fognak sikerülni.

Ekként megrövidítvén az üsszakot, a választások valóban a legszebb időtájra esnek. A mezei munka szünetel. A földmives embnr már pénzhez jutott s nincs annyira kitéve a megvesztegetés veszélyének. Az időjárás is igen kellemes ugy őszi időszakban. A hőmérséklet enyhe és ugy az utazásra, mint a választáson való időzésre alkalmas. Volt idő, midőn az ellenpárt kortesei még az időjárást is fölhasználták a saját céljaikra. Így pl. az ellenjelölt embereit kiverték a forró napra, vagy a fagyos, szeles, fedetlen területekre. Persze, az ilyen kelletlen helyzetben nem lehet annyira összetartani a pártot s így a szavazók nagyrésze el-széled, haza megy, mielőtt leszavazott volna. Míg ellenben, szeptember végén, október elején, ezen enyhe, szelid időjárás mellett jobban kitartanak a szavazók és nem is használják ki velük szemben az időjárás kellemetlenségeit. A néppárt sem panaszkodhatik aztán a sárba, vízbe kiszorított, megfagyott tótok miatt, miként ezt a téli hónapokban megejtett felsőmagyarországi választásokkal kapcsolatban hallottuk. Különben mindenki az őszi időszakot tartja legalkalmasabbnak a választásokra, mert ekkor már az evi munka végén vagyunk és szívesebben foglal-kozik mindenki az országos politikával.

Habár mindenki elő volt készülve arra, hogy szeptembernél tovább nem tart az országgyűlés, mégis mintegy meglepetten állunk, midőn halljuk, hogy az országgyűlés már csak rövid néhány napig tart. Azt nem lehet mondani, hogy az országot megrohanják a választásokkal. Hisz mindenki tisztában lehetett azzal, hogy mindez csak napok kérdése.

Készületlenül valóban nem talál senkit az idei választás. Legfőljebb annyiban lehet készületlenségről beszélni, hogy a szabadelvű párt hadi készülődéseiről eddig nem tudunk semmit. Mintha a szabadelvű-párt nem is akarna részt venni a választási küzdelmekben, hanem teljesen az esetlegesség önkényére bizza magát. Mi azt hisszük, hogy a látszat legalább is csal.

Ne feledje senki, hogy egészen új helyzet előtt állunk. A kormány szigoruan ragaszkodik az általa kezdeményezett új választási törvény intenczióihoz. A hivatalos apparátus és erőszak alkalmazásának még a színét is óvatosan kerüli. De nincs is rá szükség, hogy a kormány meg nem engedett eszközökkel dolgozzék.

Hisz tagadhatatlan, hogy a Széll-kormány oly nagy népszerűséggel bír az egész országban, aminővel eddig csak kevés kormány dicsekedhetett. Ez a népszerűség pedig nem nem olyan mondva csinált népszerűség, amelylyel a kormány önmagát és pártját ámitja és a nagyközönséget megtéveszteni igyekszik. Ez nem olyan papírosan csinált népszerűség, hanem élő valóság. Ami nem is csoda. Ez a kormány a végletekig felizgatott szenvedélyek kibékítésére vállalkozott. A ki-méletlenségbe menő szenvedélyes pártoskodást, mely az országot romlással fenyegette, ez a kormány megtörte és a régi elkeseredett ellenfeleket egyesítette a közérdek szolgálatában. Ezen békéltető eljárás mellett a régi sebek behegedtek és az ország lecsillapodott, s hálás lett azon férfiu iránt, aki a szenvedélyek tombolását, ezt az országos vihart megállította.

Ugyancsak a kormány programja felölel minden jogos országos érdeket. Nem kedvez egyik társadalmi osztálynak sem a másik rovására, sőt folyton hangsulyozza, hogy nem engedi meg, hogy a társadalmi osztályok egymás ellen, akár a gazdasági téren, akár felekezeti, vagy hatalmi téren mint versenytársak egymással szemben harcvezonalban álljanak. A mult választásokat épen az tette szenvedélyessé, hogy a hatalom birtokosai minden téren leszorították az ellenkező véleményűeket és ezek szándékainak érvényesülését.

Ezzel mintegy mutatni akarták, hogy a hatalomban és előnyökben senkivel osztozkodni nem akarnak. Misem természetesebb, minthogy ezzel az ellenpártiak ellenállását és erőfeszítését a szélsőségek fokozták. Ez tette hevéssé és elkeseredetté a választási küzdelmeket. Az akkori kormány előre látva, hogy az ütközetek hevesek lesznek, már jőeleve gondoskodott arról, hogy az erőforrásokat magának biztosítsa.

Mindenekelőtt kimerithetetlen pártkasszát szerzett. Mert a háboruban a pénz a „nervus rerum gerendarum.“ Gondoskodott arról, hogy a hivatalos jelöltek minden néven nehezheto támogatást és segítséget megnyerjenek a hatóságok részéről. Most azonban mindez nem így történik. Széll Kálmánnak nincsenek hivatalos jelöljei, nincs pártkasszája, sem bizalmas, sem titkos rendeletekkel és parancsokkal nem látja el a hatóságokat a saját favorizált jelöltjei érdekében, az általa üldözött ellenjelöltek ellenében.

Ebben az értelemben a kormánypárt csakugyan készületlenül indul a harcba. De bizonyára a kormány és pártja joggal

számíthat az ország lelkesedésére, bizalmára és támogatására, hogy így a választások minden korrupció nélkül és törvényszerűen fognak végbemenni. Nem tagadhatjuk magunk sem, hogy valóban kíváncsiak vagyunk arra, hogy a választások csakugyan Széll Kálmánintenczióinak megfelelően simán és tisztán fognak-e lefolyni. Mi a legjobb reményekkel vagyunk eltelve és csak örülni tudnánk, ha Széll Kálmánnak a tiszta választások rég óhajtott rendszerét behozni sennek első fényes példáját felmutatni tudná.

R.

Minisztertanács. Hétfőn a kabinet tagjai Széll Kálmán miniszterelnök elnöklése mellett minisztertanácsot tartottak. Ezen a tanácskozáson jelentette be Széll Kálmán miniszterelnök a legutóbbi bécsi utazás eredményeit s ezzel kapcsolatban a minisztertanács megállapodott arra nézve is, hogy a kedden megnyitott képviselőház még hátra lévő üléseinek mik legyenek a tárgyai. A képviselőház főslozlatásának idejét Széll Kálmán miniszterelnök a parlament megnyitása napján közölte a pártok vezetőivel. Most már tudvaló, hogy az országgyűlés főslozlatása szeptember 9-én történik.

Az új választások ideje. Az új képviselő választások — szeptember 30-án kezdődnek, még pedig Budapesttel. Az utolsó választási hatánap október 9-ike.

Új beruházási kölcsön. A kormány még ez évben 500 millió korona névértékű kölcsönt szándékozik kibocsátani, mely égetően szükséges beruházások között lesz a budapest—songrádi csatorna, melynek traszirozását most végzik Hoszpocky Alajos osztálytanácsos vezetés alatt a kereskedelmi miniszterium szakközegei, a budapesti kereskedelmi kikötő, a székely vasutak és a budapesti új pályaház.

Ugron nem vállal mandátumot. Szilágyssomlyóról sürgönyzik, hogy Ugron Gábor a független pártelnökhöz intézett levelében kijelentette, hogy miután nem vállalt mandátumot a szilágyssomlyói képviselőiséget nem fogadja el.

Országgyűlés.

Budapest, szept. 3. A képviselőház ma tartotta a nyári szünet után első ülését Perczel Dezső elnöklése alatt.

Perczel Dezső meghatott hangon parentálja el Szilágyi Dezsőt.

Melegen emlékezik meg Szilágyi Dezső elhunytáról, nagy érdemeiről. Benne a Ház egyik büszkségét és tekintélyét veszítette el. Bejelenti a temetésnél tett intézkedéseket. Indítványozza, hogy a Ház mély fájdalommal jegyzőkönyvileg adjon kifejezést. (Általános helyeslés.)

Széll Kálmán miniszterelnök mindenben csatlakozik az elnök kijelentéseibe. Elvesztettünk egy hatalmas nagy elmét, mely tündöklő fénynyel és ragyogással világított be minden kérdésbe. Elveit, eszméit erős meggyőződéssel tántoríthatatlanul harszott. Egy ember nem pótolhatja, de próbáljuk sokan. Kövessük a haza szolgálatában oly önzetlennül, mint a hogy ő haladt előttünk. (Zajos helyeslés.) kövessük az eszmékért való harszabán. (Általános helyeslés.)

Elnök felolvastatja a kérvényeket.

Ezek között van egy, melyben Rakovszky István a Bánffy-kormány vád alá helyezését kéri. Kérvényez az iránt is folyamodik a Házhoz s indítványt tesz, hogy kérvényét szombatn soron kívül tárgyalják. A kérvényt mivel, valószínűtlen tényeket említ és adatokat nem tartalmaz, egyszerűen kiadják a bizottságnak.

Széll Kálmán miniszterelnök a kormány nevében kijelenti, hogy *ő felségének előterjesztést tett az iránt, hogy a jelenlegi országgyűlést szeptember kilencedikén trónbeszéddel rekeszse be.* Tette ezt azért, hogy az új országgyűlést idejében össze lehessen hívni s hogy az államháztartás szükségleteinek fedezéséről idejekorán lehessen gondoskodni.

A holnapi napra kéri a miniszterelnök a kvótára vonatkozó királyi döntés és a kérvények tárgyalását kitűzni. (Helyeslés.)

A Ház ily értelemben határoz.

Szünet után.

Molnár Józsiás interpellál a székelyföldi legelők ügyében.

Darányi Ignác földmiv. miniszter előlegesen kijelenti, hogy a kormány a székelyek során, helyetén javítani igyekszik és érdeküket szíven viseli. A gazdáknak számos kedvezést adnak, erdőreszeket legelőre kihalának, csak az erdőbirtokosok is tegyék meg kötelességüket.

Ezzel az ülés véget ért.

KÜLFÖLD.

Angol-búr háború.

A Hamburger Nachrichten című lapnak azt írják Londonból, hogy a beérkezett jelentések után ítélve, az angolok az utóbbi időkben nagy vereségeket szenvedtek. A hivatalos kimutatások is elárulják, hogy számos ütközetnek kellett lenni s hogy az angolok halottakban, sebesültekben és fogságba esettekben aránylag sokkal nagyobb veszteséget szenvedtek mint a búrok. Amellett a búrok sok élelmiszert s az utóbbi időben a Fokgyarmatban egy lövészt szállító nagy vonatot zsákmányoltak. A „Hamburger

Nachrichten” tudósítója az angol hadügyminiszter kimutatásait is megbízhatatlannak mondja. Így például az angolok veszteségét a háborútól kezdve mostanáig csak 71.383 emberre teszi, holott az sokkal több, mert egy eltitkolt statisztika szerint ez idő szerint még 15.000 sebesült van a különböző dél-afrikai kórházakban, mely szám a főösszegbe nincs beszámítva.

Az angolok helyzete Fokgyarmatban.

A Köln. Ztg. fokvárosi hírei megerősítik, hogy az angolok helyzete a Fokgyarmatban nagyon kedvezőtlenül alakul. Az elégedetlenség az egész országban egyre növekszik és az afrikanderekről magukra a gyarmat angol lakóira is kezd áttérjedni. Különös nyugtalanságot kelt az a tény, hogy az angol hadvezetőség egyre több kaffer félvérű fegyverez föl, kik a fegyvereiktől megfosztott lakók ellen több helyen fellázadtak. A búrok hadállásukat Fokváros és Porth-Elisabeth közt erősen tartják és minden oldalról folyton újabb támogatásban részesülnek.

A gazdasági iskolák jelentősége székelyföldön.

A közoktatás és földmívelésügyi miniszteriumnak kölesbűös megállapodása folytán kiadott „Gazd. ism. iskola [szervezet]” a g. iskolának igen nagy jelentőséget tulajdonít a nagyobb alföldi földmívelő községekben s ebből kifolyólag ezen iskoláknak mintegy 70%-a az alföldön van 30%-a pedig megoszlik az ország különböző részein oly formán, hogy ebből 2 Erdélyre esik. Igaz ugyan, hogy ezen iskolák száma mind ez ideig kevés talán mindössze 18—20 van de nagyobb számban leendő felállítások lassankint meg fog történni.

Ismerve a gazdasági iskolák feladatát s a székelyföld gazdasági viszonyait, határozottan merem állítani, hogy ezen iskolákra a székelyföldön sokkal nagyobb szükség van mint az alföldön. Jól lehet az alföldön kevesebb fáradsággal és utánjárással szebb eredményt lehet elérni mint bárhol egyebütt de a székelyföldön ezen iskolák felállításával járó haszon ha később is de jóval több feg lenni. Mert míg az alföldön, tebtintve annak gazdaságilag meglehetősen magas színvonalon álló voltát a a főezél a felkarolt gazd. ágaknak tovább fejlesztésére irányul, addig nálunk ezen kívül még egyes gazd. ágak meghonosításával új jövedelmi forrásokat kell megnyitani.

Azt mondják, hogy a székelyföld hegyeiben és ásvány vizeiben óriási kincs rejlik. Igaz! Csak hogy nincs a ki kihasználja azokat, vagy ha itt ott ki-

TÁRCZA.

Játékok.

— Irta Móra István. —

I.

Most a husvéti öntözködéskor akkora lapátát kapott Gézuka az aranyosfogú Máli tantitól, mint a fejem. Szélgumi volt; bolond nagygömbölyűségét keskeny két kék pántlika négy piros mezőre választotta, mely piros mezőkre gyönyörű képeket főtött a laptacsínál. Az egyik képen a róka kacsingatott föl ama szőlőre, a másikon a holló ékeskedett a páva tollaival, a harmadik a beteg oroszánt mutatta, a negyedik a kutyát, aki húst visz a szájában, patához ér, a másik húst is beakarja kapni, mely a vízben tükrözik és a többi...

Azt Gézuskának ígrül-igre végig kellett hallgatnia, pedig a lapátát szeretete volna már nagyon a földhöz csapni, bahogy mekkorát ugrik?

De biz azt beletette a tanti egy ringlirő járó hálóbá s úgy akasztotta a fű karjára selyemzsinorjánál fogva a drágalátos jószágot.

— Pá szivem! Pá!... No gyere, esókolj meg megegyszer... Úgy aranyom... Most eredj, mutasd meg a mamának, mit kaptál... És mindig jó légy...

— Igen, tanti...

— Pá otthon is! Héj Mari, aztán Gézuskának baja ne essen hazáig. Tudja, most sok a csavargó paraszt gyerek: a lapátát ne engedje kibontani a pubinák.

— Ó, nagysága, dehogy... Kezit esókolom. — Isten vele... A felső kabátot pedig, Gézuka, fölvenni és végig begombolni.

— Nincs hideg, kezit esókolom — felelt a gyerek helyet a lány, holott esúron-víz volt rajta minden megmondható alsóruha.

— Nincs hideg, — ismételte a gyerek is.

— Az mindegy. Maga fel fogja venni a felső kabátját, be fogja gombolni végig.

— Igen, de én nem tudom begombolni.

— Majd a Mari begombolja. Erti? Az magának jó lesz.

A bábu ráfelelte:

— Igen, tanti... Jó lesz.

II.

Az úton elkezdett alkudni a lánnyal.

— Te Mari, csak egy kicsit hadd a lapátamat elővenni!

— Á, persze, majd itt az utcán...

— Te Mari, nagyon szeretném meglátni, mekkorát ugrik?

— Igen, hogy bepiszkolódjon...

— Adok egy krajezárt, Mari.

— Köll is nekem, csak a kezit ne rángassa.

— Fene egyen meg, Mari, megmondom a mamának, hogy gorombáskodtál velem...

— Hát mondja meg!

— Nem hagyod a lapátamat kivenni?

— Nem.

— Fene egyen meg, várj csak, megveretlek a kocsissal...

III.

A tekintetes asszony összecsókolta a gyereket

— Pubim! Nem fáztál?

— Nem: begomboltam a kabátomat végig mind a kettőt.

— Te édes... Mit üzent a tanti?

— Hogy megcsókoljalak...

— Te herczig kis póstás, te...

— És ezt a nagy-nagy lapátát adta, nézd, akkora, mint a fejed. Elmondjam a képeket? Itt a holló a páva tollaival pompáskodott, itt a kutya nagyon megjárta, beleejtette a húst a vízbe, itt. Megállj csak, hadd bontom ki a hálójából, elmondom a többit is. S ahogy a lapátát szabadon érzette a kezei közt, úgy vágta a viaszkos padlóhoz, hogy felugrott a pallatig.

A tekintetes asszony elsikoltotta magát:

— Jézus! Mit gondolsz?

A gyerek elfeledkezett a többi meséről is a gyönyörűség miatt, a feleletről is, — még egyszer odavágta a lapátát.

A tekintetes asszony pedig elkapta:

használják is a kihasználó legtöbb esetben idegen. A székelyemőder már csak azért sem tudja kihasználni mert ezen vállalkozóhoz nagy töké kell a mivel egyes talán vállalkozó szellemű ember nem rendelkezik a társulási hajlam pedig vajmi kevés.

Föld kell a székelynek! ehhez ragaszkodik tántoríthatatlanul; anyira, hogy még az iparos és kereskedő is, ba teheti földet szerez. Ez mind szép de kevés hasznát hozó, mert nem tudják eléggé kihasználni. Pedig hát nem csak a hegyek és erdők rejtenek magokban kincseket!! Kell-e pl. alkalmassabb gyümölcs, nevezetesen körte, alma, szilva és dió termő helyet keresni, mint a minő haza részünk?! S vajjon mennyi 1 évi kivitelem? Erről beszélni korai lenne. Nem azért nem kultiválják a gazd. ágat mintha talán nem tudnák elsajátítani vagy az időjárás szélsőségei miatt nem lenne érdemes ezzel foglalkozni; hanem azért mert nem igen lát erre példát a nép.

Pedig Erdélyben termett gyümölcs első rendű piaczi áru s ha olykor-olykor 1-2 mm. kerül a fővárosi piacra mesés áron fizetik meg.

És mégis csodálatos, hogy hitványabb gyümölcsöt sehol sem lehet találni mint a székelyföldi piacokon. Mig Stájer-ország Krajna, Alsó-Ausztria stb. tántományok szegény sorsu lakói 1-2 holdnyi gyümölcsös kertjükből képesek eltartani egész családjukat, addig nálunk, talán jobb viszonyok mellett is alig van némi haszn. Vagy konkrét példát hozok fel.

Ott van Kovászna fürdőhely, szép fekvéssel jó levegővel és vízzel s hogy még sem eléggé látogatott, annak részben egyik oka az, hogy igen sok nyári élelmi cikkben szűkölködnek. Hol volna pedig a baromfi tenyésztésnek jobb jövő e mint fürdőhelyen és annak környékén? Hol lehet a konyhakerti veteményeket jobban értékesíteni mint ép ilyen helyen? És lám mindkettő bármily jövedelmező is majdnem pang. A tej és abból készített termények értékesítéséről nem is szölok.

És vajjon mihez kell kevesebb tőke befektetés mint a fent elősorolt mellékes, de jövedelmező ágakhoz.

A székely embereknek jó tulajdonsága: a szorgalom és a tanulásra való tulajdonság megbecsületlen kincsek. Ezeket a összhangzatban működő és számítással ésszel dolgozó, félannyi munka mellett jobban megtud élni.

Könyvből ha már az életbe kikerült, ritkán szokott tanulni, mert a munka az anyagiakért, a létért való folytonos küzdelem foglalja le minden idejét; társaskörei a hol tanulhatna, nincsenek. Lehet-e tehát csodálkozni, ha majd nem félszázaddal van hátrább, mint a hogy kellene.

Szövetkezetek létesítéséről beszélnek s ezen fáradoznak a székely vármegyékben de attól tartok

hogy egyeseknek a közjó érdekében tett fáradozásai meddők maradnak s a szép eszmék természetlen talajra fognak találni. A mostani felnőttek a régi szoktatásokól nehezen lesznek egy új irány felé téríthetők. Az új eszmének megvalósításához új emberekre kell nevelni, a mire a gazdasági iskolák vannak hivatva.

Egy vármegyében nem egy, de 5-6 iskolát kellene felállítani s én hiszem, merem állítani, mert naponta látom és tapasztalom, hogy a mit semmi más eszközzel elérni nem lehet így sikerülni fog.

A gazd. iskolák felállításával részben meglehetősen az anyira elesélt, de még mindig új „Székelykérdést” is.

A gazda közönség érdekébe a földm. kormány által tartatott g. előadások eredményéről az „Erdélyi Gazda” f. évi 12-i számában meglepő de igaz közleményt lehet olvasni. Az eredményről a várakozások sehogyan sem feleltek meg. E bajon akar segíteni a gazdaság ismétlő iskola, a mely nem csak elméletileg tanít, sőt ez lesz benne a legkevesebb hanem tényekkel bizonyít be mindent. Ez kell a népnek nem pedig gyönyörű beszéd!

Ezen iskolák 20 holdas mintá gazdagsága új irányt fog kijelölni a székely nép gazdálkodásában.

És még említsek fel egyéb körülményt is a mely sürgeti a gazdasági iskolák felállítását? Nem! ennyi is elég!

Ismerte a kormának a székelység érdekében tett és taendő intézkedéseit, itt a kedvező alkalom arra nézve, hogy a fent nevezett iskolák felállítását kérjük.

Butyka Károly.

g. s. sz.

NAPI HIREK.

Új püspöki titkár. Czirmay Zoltán, a közdivásárhelyi ev. ref. egyházközség szép tehetségű segédlelkészét Dr. Bartók György ref. püspök kinevezte püspöki titkárrá és kolozsvári első segédlelkésszé. Közdivásárhelyi ref. vallású hívei őszintén sajnálják a sok szép szellemi képességgel megáldott ifju lelkész távozását, de egyszersmind örvendenek, hogy új tér nyílt püspöki titkári állásában egyházát szolgálni. Szerencse kísérelje új állomáshelyén.

Tanári kinevezés. Közdivásárhelyi János Mihály rajztanárjelölt kineveztetett a marosvásárhelyi ev. ref. kollégiumhoz helyettes tanárrá. A jeles tehetségű, törekvő ifju kinevezetéséhez gratulálunk.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi min. miniszter Nagy Gerő, a közdivásárhelyi ev. ref. egyház kiváló képzettségű énekvezetőt kinevezte a közdivásárhelyi állami polgári fiúiskolához ének-tanítónak. Gratulálunk.

A „Székely Társaság” Kovásznán is megalakult. Az alakuló értekezleten huszonegyen vettek részt, a kik Máthé József és Barabás Endre lelkes beszédei után a Társaság tisztikarát a következőleg alakították meg: Elnök Csia György nyugalmazott kir. járásbíró, alelnök Deák Samu szolgabíró, titkár és gazda Szűcs Lajos községi főbíró.

Képviselőtestületi ülés. Közdivásárhely város képviselőtestülete szeptember 4-én délelőtt 10 órakor rendes őszi közgyűlést tartott Dr. Török Andor polgármester vezetése alatt. Jövő számunkban az ülés lefolyásáról részletesen fogunk tudósítani.

A közdivásárhelyi gőzfürdő két havi szünetelés után újból megnyílt és átadott a közhasználatnak. Ez a fürdő — a mi közegészségi viszonyaink között — valódi isten áldása s különösen az őszi, téli és tavaszi hónapokban valóban nélkülözhetetlen. Ajánuk a közönségünk pártfogásába már csak azon nemes áldozat készség méltányolása czéljából is, melylyel a takarékpénztár derék igazgatósága e fontos közegészségügyi intézményt városunk közegészségügye érdekében fentartani igyekszik.

Előleptetés. A kereskedelmi miniszter Finta Gábor kolozsvári fémipari szakiskolai segéd-művezetőt előleptette a X-ik fiz. osztályba sorozott művezetővé.

Unitárius istentisztelet. A közdivásárhelyi unitárius hívek részére — a polgári fiúiskola egyik termében, szeptember 8-án (vasárnap) délelőtt 11 órakor, urvacsoarosztással összekötött isteni tiszteltet fog tartani Göncz Mihály laborfalvi unitárius lelkész, a ki az isteni tiszteltet után egy ifju házaspárt egyházi áldásban fog részesíteni.

Halálozás. Özv. Welnreiter Jánosné szül. Haurik Károlina, egy tekintélyes család tisztas matrónája, folyó évi augusztus 31-én, 63 éves korában Seps-Szentgyörgyön meghalt. Temetése szept. 2-án volt nagy részvét között. A boldogultban Welnreiter János seps-szentgyörgyi sörgyáros édes anyját, Pap János kir. aljárásbíró anyósát, Welnreiter György sörgyáros sógorasszonyát gyászolja. Nyugodjék esendesen.

KÖZGAZDASÁG.

Rövid utmutatás a mezei egerek irtására.

I.

A mezei egerek helyesebben mondva a földi poezkok okozta károk meggátlása végett szükséges, hogy e kártévő állatok irtását ne csak akkor (őszszell) kezdjük, a mikor kártételük már megkezdődött, vagy a mikor már annyira elszaporodtak, hogy irtásuk a nagy költség és a szükséges munka miatt igen drága volna, hanem, hogy már akkor fogjunk hozzá, a mikor, a fenyegető bajt csekél költséggel és kevés munkával még csirájában elfojthatjuk.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*)

A közdivásárhelyi áll. elemi isk. veszedelemben.

A majdnem nyolczvanötezer forintos áll. el. fiú- és leányiskola igen komoly veszedelemben kerülhet, mert az iskolától egy pár lépésre fekvő csűrök tömve vannak gyúlékony szalma félékkel.

Ezt könnyelműen nézni nem lehet, mert nemcsak az épület, hanem ember élet is eshetik áldozatul épen ezért e helyen is gyors intézkedést kérünk.

Közdivásárhely, 1901. szept. 4.

Városi.

*) E rovatban közérdekű dolgoknak készséggel adunk helyet, a felelősség azonban a beküldőt illeti. A szerk.

— Ohó! Hát ez arra való? Hisz ennek a festéke így mind folpatog, ezek a szép képek mind odalesznek!... Ezt el köll tenni emlékebe.

A kényes gyerek, túltette magát az illendőség megszokott kerítésén, játszhatnék volt:

— Hát akkor ez nem is laptá, ugy-e?

— Eredj, te csacsi, te... kis csacsim.

— Ha én csacsi vagyok, az a laptá meg, akivel nem szabad láptáznai: nem laptá... Majd én még rámm veszem máskor is a fölőkabátot a Máli tanti kedvéért, csak lessétek...

— Gézuka!...

— Add ide a laptámat!

A tekintetes asszony is ahhoz a szerszámhoz folyamodott, akihez Mari: a tekintetes úrra hivatkozott.

— No várj te gyerek, megálj, megmondalak apádnak.

— Hát mondj meg...

S a tekintetes asszony nem ütötte szájon az ifiúat, elégnék tartotta, hogy a laptát bezárta egy üveges szekrénybe, a tanti ha eljön, hadd lássa, mint megbecsülik.

IV.

Ébed előtt a tekintetes ur németre fogta a szót, hogy a gyerek ne érte.

— Tudod-e, hogy Málink meghibbant?

— Ne beszélj, ma nyalta-falta Gézuskát.

— Már hogy?

— Megöntözte Gézuska és akkora laptát kapott tőle, allegorikus képekkel, mint a fejed. Tiszteltéged is, csókol emgem is...

— A vén majom!

— Nem értelek igazán nem...

— Kiszagoltam egy írást, hogy mindent a bolondnak hágy... Mégis csak hallatlan! Mi?... A bolondokra?

Gézuska nagyon szerette a husvétos igazi tojást, de Máli tanti épp attul óta: nosza: a német 5 szó alatt bevágott hat fél tojást, átátugorván minden második felett, hogy a hiányosság olyan tucatosnak ne tessen. Mikor belakott, odafordult az apjához az egyetlen figyerek kényességivel.

— Oszt, papa, sose lesz nekem szabad avval a laptával játszani, mondd! Tudom, arról beszéltek.

Az ur fogat piszkálta, az egyszál fogpiszkáló közül szavalt:

— Az istennyila bánja nagyon ha megeszed is azt a német számárságot...

— A kertben is földhöz vághatom?... De nagyon?

— Eh! Nagyon hát!

Gézuska kiragadta laptát a sifonérbul s szemrehányást tett az anyjának:

— Látod! Bumm... A papa jobb mint te.

HIRDETÉSEK.

Sz. 1438—1901.

Eln.

Árlejtési hirdetmény.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék hivatalos helyiségeinek fűtésére az 1902 évben 227 köbméter, a kir. ügyészség hivatali és fogház helyiségeinek fűtésére 104 köbméter, a kézdivásárhelyi kir. járásbíróság hivatali helyiségeinek fűtésére 57 köbméter, a kovásznai kir. járásbíróság hivatali helyiségeinek fűtésére 89.50., a fogház helyiségeinek fűtésére 26.40. köbméter, a sepsi-szent-györgyi kir. járásbíróság hivatali helyiségeinek 126.10., a fogház fűtésére 50.47 köbméter, a nagyajtai kir. járásbíróság hivatali helyiségeinek 43, a fogház helyiség fűtésére 2692. köbméter tűzifa szállítása iránt ezen kir. törvényszék elnöki irodájában a folyó évi szeptember hó 25-ik napján délelőtt 9 órakor nyilvános árverés tartatik.

Miről vállalkozók azon figyelemzetéssel értesítettek, hogy

a) a törvényszék, kézdivásárhelyi kir. járásbíróság és kir. ügyészség helyiségei, valamint a kir. ügyészség mellett levő fogház részére szükséges tűzifa együttes szállítása iránt külön,

b) a kovásznai, sepsi-szentgyörgy és nagyajtai járásbíróságok hivatali és fogház helyiségei részére szükséges mennyiség szállítása iránt járásbíróságunkint külön-külön is tethető ajánlat.

Kötelesek vállalkozni kívánók azon esetben, ha a fennebb a), b) pontokban felsorolt összes helyiségek részére szükséges; tűzifa mennyiség szállítását együttesen elvállalni óhajtják, 267 K. bánatpénzt, ellenben csak az a pont alatti helyiségkre vonatkozólag tett ajánlat esetében 140 K. a kovásznai járásbíróság és fogház részére tett ajánlat esetében 41 K. a sepsi-szentgyörgyi járásbíróság és fogház részére tett ajánlat esetében 62 korona és végül a nagyajtai járásbíróság és fogház részére tett ajánlat esetében 24 korona bánatpénzt az árlejtés megkezdése előtt készpénzben, vagy javadékképes értékpapírral letenni. Kellő bánatpénzzel ellátott zárt ajálaltok is elfogadhatók az árlejtés megkezdése előtt.

A feltételek ezen törvényszék elnöki irodájában, valamint az itteni kir. ügyészség, a helybeli, kovásznai, sepsi-szentgyörgyi és nagyajtai kir. járásbíróságoknál megtekinthetők.

K. Vásárhelyt, 1901. évi aug. hó 23-án.

(121 3.-3.)

Veress,

törvényszéki bíró h. elnök.

Sz. 2649—901.

tkvi.

Hirdetmény.

Támásfalva község tagosítása ügyében a hitelesítésre határnapul f. évi szeptember 16-ára és következő napjai tüzetik ki, azonban ez a hivatalos

akadály folytán elnapoltataik s újabb határ napul f. évi október hó 26. és következő napjai tüzetnek.

Kir. járásbíróság mit telekkönyvi hatóság.

Kovácszna, 1901. aug. 9.

(118. 3—3)

Száva Jakab
kir. aljbíró.

Szám 1836/1901. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kovásznai kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a brassói általános takarékpénztár végrehajtónak Csia Déne végrehajtást szenvedő elleni 3929 korona 40 fillér tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék a kovásznai kir. járásbíróság területén levő, Czofalva község határára fekvő, a czofalvi 53 számú tljkönyvben foglalt 199., 200., 201., 202., 203., 204., 473., 474. hrszámú egész ingatlanra

a 331	"	"	"	4 K.
a 468., 469	"	"	"	212 K.
a 630	"	"	"	10 K.
a 681., 685	"	"	"	108 K.
a 756	"	"	"	14 K.
a 805	"	"	"	10 K.
a 822	"	"	"	20 K.
a 829., 830	"	"	"	12 K.
a 859	"	"	"	10 K.
a 891	"	"	"	28 K.
a 961	"	"	"	12 K.
az 1042	"	"	"	8 K.
az 1059	"	"	"	262 K.
az 1301., 1302., 1303., 1304.	"	"	"	280 K.
az 1431	"	"	"	114 K.
az 1873	"	"	"	68 K.
az 1977	"	"	"	69 K.
a 200, 201 és 202 hrsz. egész ingatlanra	"	"	"	224 K.
a 2079	"	"	"	102 K.
az 1267/1	"	"	"	286 K.

Összesen 3243 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban, elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1901. évi szeptember hó 23-ik napjának d. e. 9 órakor Czofalva község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. törvényezikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügy miniszteri rendelet 8. §-ában a kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi törvényezikk 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság.

Kovácsznán, 1901. évi Junius hó 27-ik napján.

Kovácsznán, Kir. Járásbíróság.
(126. 1—1.)

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel értesitem a helybeli és vidéki nagyérdemű fürdőző közönséget, hogy a kézdivásárhelyi takarékpénztár tulajdonát képező

gőz- és kádfürdőt

haszonbérbe kivettem és azt folyó hó 8-án, vasárnap megnyitom, s mint szakképzett fürdőmester saját kezűleg fogom kezelni; utóbbi években Kolozsváron a Diána és Erzsébet gőz- és kádfürdők voltak kezelője.

A helybeli gőz, porcellán és ezement kádfürdők minden igényeknek teljesen megfelelők, kényelmes medencékkel és rendszerű zuhanyokkal van ellátva, a kádfürdők osztályát kényelmesebbé teszi az, hogy földszinten földbe mélyített porcellán és ezement kádak állanak a nagyérdemű közönség rendelkezésére.

A fürdő intézet összes osztálya gőzfűtéssel van beredezve. Teljes szakképzettségemmel fogva oda töreksem, hogy a fürdőző közönség teljes megelégedését kiérdemeljem, a nagyérdemű közönség becses pártfogását kerve vagyok

teljes tisztelettel:

(127 1 -1)

VADON BERTALAN, fürdő-bérlő.

Erdélyi Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság Kolozsvár.

Alaptőke: 2 millió korona.

A bank elfogad betéteket takarékpénztári könyvekre, folyószámlára, azokat felmondás nélkül visszafizeti.

Leszámitol váltókat, utalványokat, járadékokat, checketeket, kisorsolt értékeket stb.

Értékpapírokat és idegen pénzeket elad és vásárol, előleget ad értékpapírokra, folyószámlán és előre meghatározott időre.

Díjmentesen bevált szelvényeket és elvállalja sorsjegyek revalidációját.

Kibocsát utalványokat, checkeket hitelleveleket bármely külföldi piacra. Rendelkezésre tart a felek saját zárai alatt tűz és betörés mentes páncélszekrényeket (Safa deposits).

Nagyobb ládákba csomagolt és a fél pecsétjével ellátott arany és ezüst neműek vagy más értéktárgyak külön e célra berendezett tűz és betörésmentes szobában őriztetnek.

Magy. kir. szab. osztálysorsjegyek főelárusító helye: Mátyás király tér 32. (125. 1—1.)

Üzleti órák: délelőtt 1/2 9—12-ig. délután 1/2 3—5-ig.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek

2 1/2, egész 12 lóerőig, szalmakaszalók, továbbá járgány-cséplőgépek, lóheré-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálók és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

"Columbia-Drill"

legjobb sorvetőgépek, zecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egytetemes acél-akék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzék kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

Két fiu

jó családból való felvétetik; egyik nyomdász, a másik könyvkötő tanulónak Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában.

Hirdetések
olcsó áron felvétetnek e lap kiadóhivatalában.